

Č. j.: NFA 0327/2011

Výroční zpráva
Národního filmového archivu
za rok 2010

**Výroční zpráva
Národního filmového archivu
za rok 2010**

Sídlo archivu a kontakty:

Malešická 12, Praha 3, 130 00
IČ: 00057266
tel.: 271 770 509, 271 770 502-3
e-mail: nfa@nfa.cz
<http://www.nfa.cz>

Zřizovatel archivu – sídlo a kontakty:

Ministerstvo kultury České republiky
Maltézské nám. 1, Praha 1, 118 11
IČ: 00023671
tel.: 257 085 111
e-mail: posta@mkcr.cz
<http://www.mkcr.cz>

Akreditace podle zákona č. 499/2004 Sb.:

akreditace byla udělena na základě rozhodnutí odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR ze dne 25. února 2009 (Č.j. MV-9555-5/AS-2008)

Výroční zpráva Národního filmového archivu za rok 2010 (dále jen zpráva) byla vyhotovena na základě odst. (1) a (2) § 62 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zpráva byla rovněž vyhotovena v souladu s metodickým návodem odboru archivní správy Ministerstva vnitra (Č.j. AS-366/1-2005) ze dne 24. února 2005 - metodika zpracování výročních zpráv specializovaných, bezpečnostních a soukromých archivů.

Obsah:

I.	Personální podmínky archivu	3
II.	Celkové množství uložených archiválií	3
III.	Výběr, zpracování a využívání archiválií	4
III. 1.	Výběr archiválií	4
III. 2.	Zpracování archiválií	4
III. 3.	Využívání archiválií	6
IV.	Stav archiválií	6
V.	Konzervace a restaurování archiválií	7
VI.	Odborné a společenské aktivity NFA	7
VI. 1.	Výzkumné projekty s účastí NFA	8
VI. 2.	Ediční činnost NFA	11
VI. 3.	Publikační a konferenční aktivity pracovníků NFA	11
VI. 4.	Pedagogická činnost pracovníků NFA	15
VI. 5.	NFA a šíření filmové kultury v tuzemsku	17
VI. 6.	NFA a šíření filmové kultury v zahraničí	19
VI. 7.	Spolupráce NFA s tiskem, rozhlasem a televizními společnostmi	20
VI. 8.	Účast NFA na výstavách	20
VII.	Knihovna NFA	21
VII. 1.	Akviziční činnost	21
VII. 2.	Knihovní fond a sbírky – přírůstky v roce 2010	22
VII. 3.	Zpracování fondu	23
VII. 4.	Výpůjční protokol a služby	23
VII. 5.	Rešeršní, bibliografická a informační činnost	24
VII. 6.	Organizace, správa a ochrana fondu	25
VII. 7.	Informační systém knihovny a jeho správa	25
VII. 8.	Kooperace, programy a projekty knihovny a další činnost	25

I. Personální podmínky archivu

Národní filmový archiv (dále jen NFA) vznikl k 1. červenci 1992 na základě rozhodnutí ministra kultury České republiky (č. 31/1992 ze dne 8. října 1992, Č.j. 10 625/92) jako nástupnická organizace Českého filmového ústavu. Do 31. prosince 2004 byl NFA archivem zvláštního významu.

V souladu s odst. (2) § 80 zákona č. 499/2004 Sb. měl NFA od 1. ledna 2005 status specializovaného archivu a k tomuto datu byl rovněž v souladu s uvedeným zákonem pokládán za akreditovaný archiv.

Ke dni 25. února 2009 prokázal NFA splnění podmínek stanovených v § 61 zákona č. 499/2004 Sb. a k tomuto dni mu byla rozhodnutím odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR (Č.j. MV-9555-5/AS-2008) udělena akreditace pro výkon činnosti specializovaného veřejného archivu.

Ředitelem NFA je Vladimír Opěla. Systemizovaný stav pracovníků NFA v roce 2010 byl 118 zaměstnanců, skutečný stav činil 117,376 zaměstnanců.

II. Celkové množství uložených archiválií

NFA vede v základní evidenci Národního archivního dědictví (dále jen NAD) 183 evidenční listy NAD. NFA pečuje o následující archivní soubory: 84 fondy filmových institucí, 66 osobních fondů, 9 sbírek filmových a audiovizuálních materiálů, 6 sbírek fotografií, 1 sbírku reklamních a propagačních materiálů, 2 sbírky filmových plakátů, 11 sbírek jednotlivin, 1 sbírku archivních negativů fotografií k českým i zahraničním filmům, 1 sbírku zvukových záznamů, 1 sbírku titulkových a dialogových listin a 1 sbírku výtvarných návrhů.

NFA pečuje celkem o 6 289,76 bm archiválií, tj. 704 587 evidenčních jednotek. Inventarizované, zpracované a částečně zpracované fondy obsahují 74 029 inventárních jednotek.

Stupeň zpracovanosti archivních souborů v %:

▪ Zcela zpracováno a inventarizováno:	47 archivních souborů – 25,7 %
▪ Zcela zpracován a částečně inventarizován:	1 archivní soubor – 0,5 %
▪ Zcela zpracovány:	83 archivní soubory – 45,3%
▪ Částečně zpracováno:	10 archivních souborů – 5,5%

- Nezpracováno: 41 archivních souborů – 22,4%
 - Částečně zpracován, inventarizován a částečně nezpracován: 1 archivní soubor – 0,5 %
- Základní evidence archivních pomůcek NFA čítá celkem 126 archivních pomůcek.

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

III. 1. Výběr archiválií

NFA nepřísluší v souladu s § 7 – 10 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů provádět výběr archiválií u původců ve skartačním řízení.

V roce 2010 neprováděl NFA ani výběr archiválií v mimoskartačním řízení. Získané archiválie NFA nabyly pouze nákupem na základě tzv. nabídkové povinnosti dle § 7 zákona č. 249/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2010 NFA nevedl žádné správní řízení podle odst. (4) § 12 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

III. 2. Zpracování archiválií

Archivní soubory¹ zcela zpracované v roce 2010:

2 osobní fondy	Veselý Bohumil (/1893/ 1909 –1971)
	Wasserman Václav (1922 – 1967 /1971/)

7 fondů filmových institucí	Afit (1941 – 1944 /1948/)
	Divadlo Varieté (1941 – 1948)
	Elekta a.s. (/1918/ 1922–1951 /1966/)
	Filmové instituce – Varia (1912 – 1945)
	Filmový poradní sbor (1934 – 1945)
	Poradní sbor pro školní film (/1921/ 1937 – 1940 /1942/)
Vacek (/1934/ 1938– 1954)	

¹ Za názvem archivního souboru je v závorce uveden časový rozsah zpracovaných archiválií.

4 sbírky filmových materiálů	▪ Český dokumentární film II (1991 - 2010)
	▪ Český hraný film II (1991 – 2010)
	▪ Český animovaný film II (1991 - 2010)
	▪ Audiovizuální nefilmové pořady (1993 - 2010)

Archivní soubory částečně zpracované v roce 2010:

5 sbírek soudobé dokumentace	▪ Sbírka plakátů k českým i zahraničním filmům (1905 - 2004)
	▪ Sbírka reklamních materiálů k českým i zahraničním filmům (1920 - 2004)
	▪ Sbírka titulkových a dialogových listin k českým i zahraničním filmům (1898 - 2000)
	▪ Sbírka fotografií z českých hraných filmů (1898 - 2000)
	▪ Sbírka fotografií z českých nehraných filmů (1928 - 2000)

1 sbírka filmových materiálů	▪ Český zpravodajský film II (1945 – 1990)
---	--

Od roku 1997 se NFA věnuje systematické digitalizaci obrazových materiálů, především fotografií a plakátů k českým hraným filmům. Výběrově se rovněž digitalizují i obrazové materiály k českým nehraným filmům, zahraničním hraným i nehraným filmům a portréty osobností české i světové kinematografie. V roce 2010 bylo v NFA digitalizováno celkem 9 164 fotografie a 97 filmových plakátů.

K 31. prosinci 2010 bylo v NFA již **digitalizováno celkem 79 996 obrazových materiálů – 77 500 fotografií a 2 496 filmových plakátů.**

V roce 2010 byla zvláštní pracovní aktivita věnována přípravě následujících publikací:

- Český dokumentární film 1898 – 1945
- Český hraný film VI 1981 – 1993
- Český animovaný film před rokem 1945
- Filmová ročenka 2009 – od roku 2007 vychází v digitální podobě (viz s. 11)

III. 3. Využívání archiválií:

V roce 2010 pracovalo s fondy a sbírkami písemných archiválií 26 badatelů, kteří vykonali celkem 60 badatelských návštěv.

NFA promítl badatelům 362 filmů a 74 videomateriálů. Pro různé druhy subjektů NFA vypracoval 90 odborných filmových rešerší.

NFA nevedl v roce 2010 žádné správní řízení podle odst. (2) § 38 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

IV. Stav archiválií

Z celkového počtu 183 archivních souborů, které má NFA ve své základní evidenci NAD, je 119 archivních souborů nepoškozeno (65,02%), jako poškozeno je klasifikováno 42 archivních souborů (22,95 %). Z důvodu nezpracovanosti nebylo poškození zjištěno u 22 archivních souborů (12 %).

V souladu s odst. (3) § 30 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů byla ve dnech 4. – 5. března 2010 provedena prověrka fyzického stavu archivní kulturní památky „Soubor zabezpečovacích filmových materiálů na bezpečném polyesterovém podkladu dokumentujících „Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice“ (Milada Horáková a spol.)“. Při prověrci nebyly shledány žádné závady. Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR eviduje tuto archivní kulturní památku pod č. 147 na základě rozhodnutí ze dne 22. dubna 2008 (Č.j. MV-36116-2/AS-2008). Uvedený filmový materiál zachycuje průběh největšího politického procesu proti demokratickým silám po roce 1948 a podle dostupných informací jiný podobný materiál neexistuje. Společně s ostatními archiváliemi uloženými v Archivu Českého rozhlasu v Praze a v Národním archivu v Praze, včetně dalších dokumentů vydaných k procesu, tvoří jedinečný soubor pro studium dějin Československa v období komunistické totality.

Filmové materiály uložené v NFA procházejí periodickou a běžnou kontrolou. V průběhu roku 2010 prošlo periodickou kontrolou 886 filmových materiálů, běžnou kontrolou 2321 filmových materiálů. V roce 2010 bylo zkontrolováno celkem 3 207 již zařazených filmových materiálů.

V. Konzervace a restaurování archiválií

NFA provozuje konzervátorskou dílnu se základním vybavením a zaměstnává 1 akademickou restaurátorku na 50% úvazek. NFA restauruje především filmové plakáty do velikosti A1 (90x60 cm), dále též tzv. plakáty úzké (60x30 cm) a rovněž i jednotliviny z osobních fondů a z fondů filmových institucí. Restaurování materiálů větších rozměrů je zajišťováno externí spoluprací s akademickými restaurátorkami. V roce 2010 bylo v NFA restaurováno celkem 275 filmových plakátů formátu A1.

V NFA pokračoval rekonstrukční a zabezpečovací proces filmových materiálů. V roce 2010 bylo zhotoveno 28 627 m duplikátních negativů filmů na bezpečném podkladu, duplikační kopií bylo zabezpečeno 9 567 m filmových materiálů. Dále bylo odplísněno 161 095 m dříve převzatých materiálů.

V roce 2010 pokračovaly práce na rekonstrukci filmů *Pražské děti* (1927, režie Robert Zdráhal) a *Mlynář a jeho dítě* (1928, režie Zet Molas).

VI. Odborné a společenské aktivity NFA

Ředitel NFA pracoval v Řídícím výboru FIAF (Fédération Internationale des Archives du Film) a jako vice-president zastupoval tuto organizaci v CCAAA (Coordinating Council of Audiovisual Archive Associations). Ředitel NFA dále pracoval ve Vědecké archivní radě MV ČR jako reprezentant skupiny specializovaných archivů státních příspěvkových organizací a v České komisi pro UNESCO.

Součástí mezinárodního festivalu archivních a restaurovaných filmů **II Cinema Ritrovato**, který se konal ve dnech 26.června - 3. července 2010 v italské Bologni, bylo i udílení cen za nejlepší DVD. V kategorii **Nejlepší znovuobjevený zapomenutý film** bylo oceněno české **DVD *Marijka nevěrnice*** (1934, režie Vladislav Vančura), u jehož vzniku stál Národní filmový archiv a které vydal ve spolupráci s FILMEXPORT HOME VIDEO, spol. s r.o. jako úvodní počín speciální DVD kolekce.

Dne 27. října 2010 byl počtvrté oficiálně slaven Světový den audiovizuálního dědictví, který vyhlásilo UNESCO na základě podnětu NFA v roce 2004 (s podporou České komise pro UNESCO, některých dalších národních komisí a FIAF). V NFA se uskutečnil „Den otevřených dveří“. V sále archivního kina Ponrepo představil NFA veřejnosti speciální DVD kolekci archivních filmů, kterou vydává ve spolupráci s FILMEXPORT HOME VIDEO, spol. s r.o. Návštěvníci z řad veřejnosti se dále mohli seznámit s budováním

sbírky záznamů rozhovorů s filmovými osobnostmi metodou Oral history a s postupem při preservačních pracích na filmových materiálech Laterny magiky. Pro zájemce byla připravena prohlídka knihovny NFA se zasvěceným výkladem její vedoucí. V rámci této akce byly rovněž promítnuty „filmy o filmu“ ze sbírek NFA.

NFA pokračoval v průběhu roku 2010 v natáčení a zpracovávání rozhovorů s osobnostmi české kinematografie: Vladimír Branislav, Jaromír Kallista, Václav Křístek, Dagmar Průchová, Miroslav Sovják, Jaromír Šofr. V rámci výzkumného projektu o historii Střední průmyslové filmové školy v Čimelicích pokračoval průzkum archivních materiálů a byly natočeny rozhovory s 16 absolventy. K výzkumu historie filmových klubů byly natočeny rozhovory s 23 osobnostmi.

V roce 2010 uspořádal NFA v prostorách archivního kina Ponrepo slavnostní prezentace následujících knih:

- *Český hraný film VI 1981 – 1993*. Praha: Národní filmový archiv 2010
- Gajdošík, Petr (ed.): *Marketa Lazarová*. Praha: Casablanca 2010
- Kopal, Petr (ed.): *Film a dějiny II*. Praha: Casablanca, Ústav pro studium totalitních režimů 2009

VI. 1. Výzkumné projekty s účastí NFA

Internetové informační zdroje pro výzkum v oboru filmových studií (pokračující konsorciální licence)

- registrační číslo projektu: VZ09013
- projekt v rámci programu VZ – INFOZ (Informační zdroje pro výzkum) (2009 – 2011); poskytovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
- příjemcem projektu je Masarykova univerzita v Brně
- NFA jako člen konsorcia s finanční spoluúčastí
- cílem projektu je zabezpečit výzkumným pracovníkům a studentům oboru filmová a mediální studia kontinuitu v získávání informací prostřednictvím informačních zdrojů pro výzkum – databází:
 - **Film Index International (FII)**
 - **American Film Institute Catalog (AFIC)**
 - **The FIAF International FilmArchive Database Plus (FIAF)**
 - **Film and Television Literature Index with Full Text (FTLI)**
 - **EBSCO**
- projekt navazuje na úspěšný grantový projekt 1N04122 (realizováno 2004 - 2008)
- více o projektu: <http://www.isvav.cz/projectDetail.do?rowId=VZ09013>

Národní knihovna ČR - zabezpečení elektronických informačních zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace

- registrační číslo projektu: VZ09006
- projekt v rámci programu VZ – INFOZ (Informační zdroje pro výzkum) (2009 – 2011); poskytovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
- příjemcem projektu je Národní knihovna ČR v Praze
- NFA jako člen konsorcia s 25% finanční spoluúčastí
- cílem projektu je zpřístupnit v konsorciích databáze EBSCO, OCLC (WorldCat), EIZ oborů knihovnictví a informační věda, hudba a hudební věda. V NK ČR zpřístupnit akademické EIZ (ebrary, Wilson) a podpořit služby center mezinárodních meziknihovních služeb (IFLA Vouchers)
- více o projektu: <http://www.isvav.cz/projectDetail.do?rowId=VZ09006>

Projekt knihovny NFA na ochranu ohrožených dokumentů a jejich zpřístupnění na nových nosičích

- v letech 2001 – 2008 byl projekt řešen a financován v rámci Programu Ministerstva kultury ČR *Veřejné informační služby knihoven - podprogram VISK7 (Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru - Kramerius)*
- od roku 2009 pokračuje projekt výhradně na náklady NFA (viz s. 25)

Vznik Krátkého filmu 1945-1950

- grantový projekt GA ČR – GPP409/10/P156 ; za NFA Mgr. Lucie Česálková, PhD.
- cílem projektu je popsat zrod organizace Krátký film (KF) jakožto klíčové platformy výroby čs. dokumentárního filmu v období bezprostředně po jejím ustavení v roce 1945 do roku její reorganizace po roce 1950.
- více: <http://www.isvav.cz/projectDetail.do?rowId=GPP409%2F10%2FP156>

Narativ optikou projektoru

- grantový projekt GA ČR – GA 408/09/0879; za NFA Doc. PhDr. Ivan Klimeš
- projekt je zaměřen na výzkum zcela zapomenuté narativní strategie v éře raného filmu-členění hraných filmů do aktů podobně jako v divadelních hrách; tato strategie pravděpodobně souvisela s technickými limity tehdejších kin
- více o projektu: <http://www.isvav.cz/projectDetail.do?rowId=GA408%2F09%2F0879>

Historie ateliérů na Barrandově z hlediska organizace a kultury filmové výroby

- grantový projekt GA ČR – GAP 409/10/1361; za NFA Doc. Mgr. Petr Szczepanik, PhD.
- projekt je zaměřen na historický výzkum filmového studia na Barrandově od 30. let 20. stol. do současnosti, a to z hlediska tzv. produkční kultury (světa práce filmových profesionálů)
- více: <http://www.isvav.cz/projectDetail.do?rowId=GAP409%2F10%2F1361>

EFG (The European Film Gateway)

- registrační číslo projektu: ECP-2007-DILI-517006
- projekt byl zahájen 1. září 2008 jako tříletý projekt programu eContentplus, kategorie i2010policy; ve výběrovém řízení v roce 2007 získal podaný návrh vysoké ohodnocení (89,5 bodu ze 100)
- koordinátorem projektu je Deutsches Filminstitut – DIF (Frankfurt n. Mohanem), aktuálně se na projektu podílí 22 partnerů z 16ti evropských zemí včetně 16ti evropských filmových archivů, filmoték a muzeí
- cílem projektu je zpřístupnění digitalizovaných filmových i nefilmových materiálů (fotografie, plakáty, textové dokumenty) profesionálům, studentům i filmovým nadšencům prostřednictvím jednoho přístupového bodu – internetové brány
- veškeré informace a digitální materiál poskytnuté filmovými archivy budou postupně začleněny prostřednictvím Evropské digitální knihovny (Europeana) mezi ostatní materiály evropského kulturního a vědeckého dědictví
- v roce 2010 se k projektu připojil další partner – Filmoteka Narodowa (Varšava)
- od podzimu 2010 probíhá aktualizace digitálního obsahu, testování a zdokonalování webového portálu, který bude veřejnosti přístupný od jarních měsíců 2011
- více o projektu: <http://www.europeanfilmgateway.eu>

MIDAS²

- projekt byl zahájen v lednu 2006 jako dvouletý pilotní projekt programu MEDIA Plus, finanční dotování projektu od Evropské komise bylo oficiálně ukončeno v prosinci 2008
- koordinátorem projektu byl Deutsches Filminstitut – DIF (Frankfurt n. Mohanem), vznik projektu iniciovaly další čtyři evropské filmové archivy: Národní filmový archiv (Praha), British Film Institute (Londýn), Cineteca di Bologna a DEFA-Stiftung (Berlín), v průběhu projektu se připojilo dalších 13 evropských filmových archivů a filmoték
- cílem projektu bylo poskytnout snadný přístup k evropskému filmovému dědictví a podpořit jeho kulturní i obchodní využívání
- výsledkem projektu je internetový portál „filmarchives online“, který poskytuje rychlý přístup ke katalogizačním údajům v databázích 18-ti filmových archivů a filmoték, dotazy je možné zadávat v osmi jazycích

² MIDAS = Moving Image Database for Access and Re-use of European film collections

- k vyhledávání jsou v současné době zpřístupňovány údaje o cca 27 771 nehraných i hraných filmech, tato služba je bez poplatků a je určena producentům ve filmu a audiovizí, audiovizuálním archivům a badatelům
- projekt bude pokračovat i v roce 2011, 18 partnerských institucí z 12-ti zemí EU tvoří konsorcium, které bude i nadále finančně zajišťovat chod projektu
- více o projektu: <http://www.filmarchives-online.eu/>

VI. 2. Ediční činnost NFA

- *Český hraný film VI 1981-1993* (699 stran, 410 filmových titulů, 40 černobílých a 388 barevných fotografií, 24 barevných plakátů, 7 rejstříků a přehled literatury)
- *Filmová ročenka 2009* (vychází každoročně od roku 1992 v češtině a angličtině); nyní výhradně v digitální podobě na CD; publikace systematicky a komplexně informuje o dění v české kinematografii v úseku jednoho kalendářního roku prostřednictvím následujících kapitol: kalendář, vyrobené filmy, dotace, distribuce, vývoz, ceny, právní předpisy, publikace a periodika, společnosti, osobnosti (in memoriam); publikace je doplněna osmi abecedními rejstříky.
- *Illuminace* (revue pro teorii, historii a estetiku filmu; vydávána od roku 1989, od roku 1993 vychází 4x ročně)
Témata jednotlivých čísel:
č. 1/2010: *Filmová adaptace*
č. 2/2010: *Filmové studio: Místo, podnik a pracovní svět*
č. 3/2010: *Trezorový film*
č. 4/2010: *Film a sociologie*
- *Filmový přehled* (nejdéle vydávaný český časopis o filmu, vychází od r. 1939) – do tisku odevzdána č. 2-12/2010 a 1/2011 (obsahuje též rejstřík ročníku 2010), tištěná verze časopisu vychází v nákladu 1 200 výtisků; elektronická verze časopisu je poskytována předplatitelům prostřednictvím internetu a je zpřístupněna vždy v den vydání tištěné verze
- 11 čísel programové brožury archivní promítací síně NFA Ponrepo

VI. 3. Publikační a konferenční aktivity pracovníků NFA

Mgr. Čechová, Briana:

- *Zapečetěný čas Andreje Tarkovského*. Cinepur, č. 70, 2010, s. 45.
- *Bergson a film. Vliv filosofického díla na filmovou teorii a praxi*. Kino-ikon 14, 2010, č. 2., s. 5 – 20.

Mgr. Česálková, Lucie, Ph.D.

- *Film před tabulí. Idea školního filmu v prvorepublikovém Československu*. Praha: Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky, 4/2010, 178 s.

- *Adaptační studia na křižovatce. Rozhovor s Thomasem Leitchem.* Iluminace 22, č. 1, 2010, s. 131 - 140. (ve spolupráci s Petrem Bubeníčkem)
- *Filmová studia a mediální kartografie.* Iluminace 22, č. 1, 2010, s. 151 - 155.
- *Zeměměřič s kinoaparátém. Role vizuálních médií v utváření povědomí o zeměpisných poměrech v Československu 30. a 40. let 20. století.* Iluminace 22, č. 4, 2010, s. 5 – 18.
- *Recyklovat výzkum nových médií.* Iluminace 22, č. 4, 2010, s. 172 – 175.
- *Ne že by to neexistovalo, jenom jsme to ještě nenašli.* Cinepur, č. 67, 2010, s. 40 – 45.
- *Překážkou sama sobě.* Cinepur, č. 68, 2010, s. 51.
- *Monotónní smrákání světa.* Cinepur, č. 69, 2010, s. 32.
- *Rozpaky nad koženkovou feérií.* Cinepur, č. 72, 2010, s. 42.
- *Sales appeal of wealth and poverty. The role of visual images in shaping of geographic knowledge in Czechoslovakia in 1930s* – prezentace konferenčního příspěvku (Mapping, Memory, and the City, School of Architecture/School of Politics and Communication Studies, Velká Británie, University of Liverpool, 23. – 26. 2. 2010)
- *The Show Must Go on – as Lecture. Notes to Educational Features in Film Screening Practice between the Wars* – prezentace konferenčního příspěvku (Urban Mediations – Conference European Network of Cinema Studies, Kadir Has University, Turecko, Istanbul, 23. - 28. 6. 2010)
- *Provoz a návštěvníci brněnských kin z pohledu jejich zaměstnanců, 30. – 50. léta 20. století* - prezentace výsledků výzkumu (konference Institutu orální historie, Praha, 8. 7 2010)
- *Operation and visitors of Brno's cinemas from the employees' point of view, 1930s – 1960s* – prezentace výsledků výzkumu v rámci projektu Provoz a návštěvníci brněnských kin z pohledu jejich zaměstnanců, 30. – 50. léta 20. století (konference ECREA, Německo, Universität Hamburg, 12. – 16. 10. 2010)
- *„Next-door entertainment.“ The significance of neighbourhood cinemas in the cultural life of Brno from 1918 till 1945* – prezentace případové studie z dějin předvádění filmu v brněnských kinech v 30. a 40. letech 20. století (workshop Comparative Cinema History – Film Exhibition, Nizozemí, Utrecht University, 26. – 27. 11. 2010)

Fikejz, Miloš:

- *Český film: herci a herečky* – webová databáze (vychází ze stejnojmenné knižní třísazkové encyklopedie Miloše Fikejze a nakladatelství Libri), která přibližuje ve stručných i velmi obsáhlých heslech profily více než 3 000 českých a slovenských filmových herců a hereček od němé éry až po nejaktuálnější současnost (2010); správcem databáze, jejíž bezplatné zpřístupnění umožnila finanční podpora Odboru médií a audiovize Ministerstva kultury ČR, je nakladatelství Libri - www.libri.cz

Hába, Věroslav:

- *Film noir: Ulice temné více než jen noci.* Katalog 36. letní filmové školy v Uherském Hradišti. Uherské Hradiště 2010, s. 72 - 91.

Mgr. Hála, Tomáš

- *Albánci*. Film a doba 56, 2010, č. 2 - 3, s. 102.
- *Komisařka*. Cinepur, č. 72, 2010, s. 46.

Mgr. Hanzlík, Jan:

- *Ve vědě o filmu jsem usiloval o interdisciplinární přístup. Rozhovor s Ivo Pondělíčkem*. Iluminace 22, č. 4, 2010, s. 151 – 159. (ve spolupráci s s Mgr. Zdeňkem Hudcem, Ph.D.)

Hurtová, Jarmila:

- *Svaz filmového průmyslu a obchodu (/1913/ 1921 – 1941 /1948/)*. Iluminace 22, č. 2, 2010, s. 112 – 114.

PhDr. Kalašová, Marcela:

- Kalašová, Marcela (ed.): *Karel Kramerius – Putování po českých hradech (1814–1818)*. Praha: Scriptorium 2010, 628 s.
- *Cesty lidového písmáka Jana Evangelisty Konopase po hradních zříceninách*. Hláska 21, 2010, č. 1, s. 4 - 8.
- *Ad Fontes: Ufa-Film s.r.o. (/1919/1923-1954/1958/)*. Iluminace 22, 2010, č. 1, s. 141 - 143.

Doc. PhDr. Klimeš, Ivan:

- *Za železnou oponu. Z reality do fikce a zase zpět*. Mimořádné číslo časopisu Dějiny a současnost k sedmdesátému výročí bitvy o Británii, s. 40 – 44.
- *Předpoklady zestátnění kinematografie v Československu – prezentace příspěvku* (workshop Naplánovaná kinematografie, Brno, 12. 6. 2010)

Mgr. Lachman, Tomáš:

- *Evropská filmová brána: spolupráce evropských filmových archivů v "digitálním" věku*. Zpravodaj pobočky České informační společnosti při Národním archivu v Praze, 2010, s. 68-71. (Sborník příspěvků z 13. konference archivářů ČR: České archivy a zahraniční inspirace, Brno 2009)
- *Elektá, a.s. (/1922/ 1928 – 1945 /1955/)*. Iluminace 22, č. 4, 2010, s. 160 – 162. (ve spolupráci s PhDr. Jindřichem Schwippelem)
- *Webový portál EFG: Brána k evropskému filmovému dědictví – prezentace konferenčního příspěvku* (11. konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě, Národní archiv v Praze, 1. – 2. 12. 2010)

Mgr. Lachmanová, Kateřina:

- *Personalities of Czech Cinematography – Postwar History of Czech Cinema in the Memories of Czech Moviemakers and Film Professionals* – prezentace konferenčního příspěvku (XVI. International Oral History Conference, Praha, 7. - 11. 7. 2010)

PhDr. Lukeš, Jan:

- Lukeš, Jan– Lukešová, Ivana (eds.): *Variace na Drahomíru Vihanovou*. Plzeň: Dominik centrum 2010, 96 s.
- Text versus poezie? (doslov ke knize Vladimíra Vlasáka *Československá rocková poezie*. Praha: Nakladatelství XYZ 2010, s. 368-373)

PhDr. Schwippel, Jindřich:

- *Ad Fontes: Veselý Bohumil (/1893/ 1909 – 1971)*. *Illuminace* 22, č. 3, 2010, s. 157 – 161.
- *Ad Fontes: Elekta, a.s. (/1922/ 1928 – 1945 /1955/)*. *Illuminace* 22, č. 4, 2010, s. 160 – 162. (ve spolupráci s Mgr. Tomášem Lachmanem)

PhDr. Strusková, Eva:

- *Terezínské filmování 1942 – Hledání souvislostí/ The First Theresienstadt Film – Search of Context* – prezentace konferenčního příspěvku (konference Die Jahrestagung der Cinematographie des Holocaust, Německo, Frankfurt nad Mohanem, 10. – 12. 3. 2010)

doc. Mgr. Szczepanik, Petr, PhD.:

- *Filmové studio: místo, podnik a pracovní svět*. *Illuminace* 22, č. 2, 2010, s. 5 - 7.
- Piosenka jako przykład synergii między filmem, przemysłem płytowym a radiem w latach trzydziestych XX wieku. In: Gwóźdź, Andrzej (ed.), *Pogranicza audiowizualności. Parateksty kina, telewizji i nowych mediów*. Kraków: Universitas 2010, s. 187 - 208.
- *A Post-Communist Production World: Barrandov Film Studios between the Cold War and Narnia* – prezentace konferenčního příspěvku (Society for Cinema and Media Studies Conference, USA, Los Angeles, 17. - 21. 3. 2010)
- *Globalization of a Post-Socialist Production World: US 'Runaways' in Prague and the Role of Film Producer* – prezentace konferenčního příspěvku (konference Cultural Production in a Global Context: The Worldwide Film Industries, Francie, Grenoble, École de management, 3. – 5. 6. 2010)
- *Základní jednotky filmové praxe. Výrobní a tvůrčí skupiny v době organizačních změn v zestátněném filmu 1945–1960* - prezentace příspěvku (workshop Naplánovaná kinematografie, Brno, 12. 6. 2010)
- *Learning on the Run: A Post-Socialist Media Capital and Global Production Networks* - prezentace příspěvku (Conference European Network of Cinema Studies, Kadir Has University, Turecko, Istanbul, 23. - 28. 6. 2010)

- *Odborné psaní o filmu* (vedení workshopu při XIII. Česko-slovenské filmologické konferenci, Olomouc, 11. – 13. 11. 2010)
- *Exhibitors as entrepreneurs on a small and fragmented national market in the 1930s: the case of Czechoslovakia* – prezentace příspěvku (workshop Comparative Cinema History – Film Exhibition, Nizozemí, Utrecht University, 26. – 27. 11. 2010)

Mgr. Urgošíková, Blažena:

- *Studijní program Restaurování klasických filmových materiálů na pražské FAMU*. Zprávy památkové péče 70, 2010, s. 360 - 361.
- *A hundred Years Ago: European Films of 1910. Programme 5, Part 2 – Prague*. Katalog II cinema ritrovato 2010, Bologna 2010, s. 158 -159.

VI. 4 Pedagogická činnost pracovníků NFA

Mgr. Česálková, Lucie, Ph.D.

- *Dějiny české kinematografie III.* (přednáška; Ústav filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně)
- *Český film v boji za zkulturnění* (přednáška; tamtéž)
- *Bakalářský seminář* (seminář; tamtéž)

Mgr. Hanzlík, Jan:

- *Úvod do studia médií* (přednáška; Katedra divadelních filmových a mediálních studií, FF UP v Olomouci)
- *Kreativní kultura v socioekonomickém rozvoji* (přednáška; Katedra Arts Managementu, Fakulta podnikohospodářská, Vysoká škola ekonomická v Praze)
- *Animace kulturního dědictví a metody památkové péče* (přednáška; tamtéž)
- *Kreativní kultura v socioekonomickém rozvoji* (seminář; tamtéž)
- *Kulturní kapitál v socioekonomickém rozvoji* (seminář; tamtéž)

Mgr. Horníček, Jiří:

- *Dějiny českého amatérského filmu* (seminář; Katedra filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)

Mgr. Janásková, Pavla:

- *Informační zdroje z oboru filmu* – informační lekce pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Doc. PhDr. Klimeš, Ivan:

- *Přehled dějin české a slovenské kinematografie do roku 1960* (přednáška; Katedra filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze/Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze)

- *Filmový proseminář* (seminář; Katedra filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)

PhDr. Schwippel, Jindřich:

- *Filozofické kategorie, strukturalismus a archivní teorie* (přednáška; Katedra pomocných věd historických a archivního studia Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)
- *Etika archiváře* (přednáška; tamtéž)
- *Oral history pro archiváře* (přednáška; tamtéž)
- *Pomocné vědy historické- úvod; Soudobá dokumentace její formy a možnosti; Práce s pamětníky- metody a cíle; Novověké prameny v archivech; Zákony se vztahem ke kronikářství* (putovní přednáška pro Sdružení kronikářů Čech, Moravy a Slezska)

PhDr. Strusková, Eva:

- *Pravda a lež o Terezínu – filmy z ghetta z let 1942 a 1944/45/ Wahrheit und Lüge über Theresienstadt – Filme des Ghetto aus dem Jahren 1942 und 1944/45 – přednáška* (Tschechisches Zentrum, Mnichov, 16. 9. 2010)

doc. Mgr. Szczepanik, Petr, PhD.:

- *Úvod do studia filmu* (seminář; Ústav filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně)
- *Proseminář A* (seminář; tamtéž)
- *Filmové Brno* (seminář; tamtéž)
- *Bakalářský seminář* (seminář; tamtéž)
- *Magisterský seminář* (seminář; tamtéž)
- *Disertační seminář* (seminář; tamtéž)
- *Globalization of Film Production: US “Runaways” in Prague and the Role of Film Producer* (hostující přednáška; USA, Kansas City, Kansas University, 25. 1. 2010)

Mgr. Urgošíková, Blažena:

- *Karel Hynek Mácha a kinematografie* (přednáška; Národní muzeum v Praze)

Pro studenty Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze NFA opět zajistil výuku dvousemestrálního předmětu s názvem *Restaurování klasických filmových materiálů*. Na výuce se podíleli Blažena Urgošíková, Petra Korábová a Vladimír Opěla.

V archivním kině NFA Ponrepo v Biu Konvikt byl v září 2010 již po šesté zahájen I. semestr kursu filmové historie (1895 – 1945) pro gymnázia, uváděný filmovými historiky NFA (Briana Čechová, Věroslav Hába, Tomáš Hála, Jiří Horníček, Jan Křipač, Marta Mentzlová, Michaela Mertová, Eva Urbanová, Blažena Urgošíková,) a spojený

s vypracováním výukových materiálů k uváděným filmům. Tento kurs se poprvé uskutečnil již ve školním roce 2005 – 2006 a setkal se s nemalým zájmem ze strany středoškolských studentů i pedagogů. Cílem kursu je připravit podklady pro kvalifikované uvádění filmů v rámci studijních osnov středních škol. Kurs bude pokračovat až do května 2011.

VI. 5. NFA a šíření filmové kultury v tuzemsku

V archívním kině NFA Ponrepo v Biu Konvikt se v roce 2010 uskutečnilo celkem 420 představení, na nichž bylo uvedeno 376 celovečerních filmů, 403 krátké filmy a 44 středometrážní filmy, za celkové účasti 10 715 diváků.

V průběhu roku 2010 NFA rovněž připravil speciální filmové cykly, spolupracoval s níže uvedenými institucemi a podílel se na uvedených kulturních akcích – poskytnutím filmových materiálů a projekcemi v archívním kině Ponrepo:

- Akira Kurosawa – Tennó; cyklus filmů u příležitosti nedožitého 100. výročí narození režiséra
- Anemic - mezinárodní festival nezávislého filmu a umění nových médií
- Buñuel – Que viva Mexico!; cyklus filmů u příležitosti nedožitého 110. výročí narození režiséra
- Cena ministra kultury ČR za přínos v oblasti kinematografie a audiovize 2010 – slavnostní večer u příležitosti udělení a předání ceny režisérovi Břetislavu Pojarovi a Karlu Kachyňovi (kategorie In memoriam)
- Cinegraph e. V. (Hamburg) & Goethe-Institut (Praha) – festival Cinefest Hamburk 2009 - Praha 2010 – Spálená země (ozvěny 22. ročníku mezinárodního filmové historického kongresu)
- Claude Chabrol – oko zla; přehlídka filmů režiséra Clauda Chabrola u příležitosti jeho 80. narozenin
- Dodalovi – zakladatelé české animace; projekce filmů zakladatelů českého animovaného filmu – Karla Dodala, Ireny Dodalové a Hermíny Týrlové s odborným filmově historickým lektorským úvodem
- Eric Rohmer - Idea a objekt; cyklus filmů u příležitosti úmrtí režiséra Erica Rohmera (†11. ledna 2010)
- Febiofest 2010 – cyklus Kýč po česku
- FILMEXPORT HOME VIDEO, spol. s r.o.: prezentace DVD *Stříbrný vítr* u příležitosti nedožitého 110. výročí narození režiséra Václava Kršky a DVD *Karel Hynek Mácha* u příležitosti 200. výročí narození básníka
- God 80 Art - přehlídka filmů k 80. výročí narození režiséra Jeana-Luca Godarda a premiérové uvedení jeho posledního filmu *Socialismus* (2010) - ve spolupráci se společností FILM DISTRIBUTION ARTCAM s.r.o.

- Kadárův Klos a Klosův Kadár – cyklus filmů u příležitosti nedožitého 100. výročí narození Elmara Klose (uvedení všech filmů režisérské dvojice)
- Karel Zeman – kompletní dílo; přehlídka všech filmů režiséra u příležitosti jeho nedožitého 100. výročí narození
- Katedra stříhové skladby FAMU: České filmové umění – příští generace; pásmo studentských filmů
- Ladislav Smoljak – režisér; cyklus filmů u příležitosti úmrtí Ladislava Smoljaka (†6. června 2010)
- Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR, v.v.i.: Tomáš Garrigue Masaryk - pásmo filmů k 160. výročí narození s odborným historickým úvodem
- Mene Tekel 2010 - festival proti totalitě
- Mezinárodní festival Hamburské tandemy aneb Setkání na Labi – Film mezi Hamburkem a Prahou; ve spolupráci se: Cinegraph e. V., Česko-německý fond budoucnosti, magistrát Prahy, magistrát Hamburku, České filmové centrum
- Ministerstvo zahraničních věcí ČR a Francouzský institut v Praze - Dny frankofonie 2010; projekce filmů *Ulice černých chatrců* (Francie 1983), *Na úsvitu* (Francie 1948)
- Ostrava Kamera Oko – Karel Reisz; uvedení několika filmů britského režiséra českého původu u příležitosti žádosti města Ostravy o udělení titulu Evropské hlavní město kultury 2015
- Projekce filmu *Všichni dobří rodáci* u příležitosti 85. výročí narození Vojtěcha Jasného
- Projekce filmu *Proč?* (1987) u příležitosti 60. narozenin režiséra Karla Smyczka, beseda s režisérem
- Projekce filmů u příležitosti nedožitých výročí narození významných osobností: David W. Griffith, František Hrubín, Gustav Mahler, Pavel Juráček
- Projekce filmů u příležitosti úmrtí významných osobností: Bruno Cremer, Ryszard Czekala, Clive Donner, Jurij Iljenko, Janusz Kidawa, Igor Talankin
- Půl století španělského filmu – rozsáhlá přehlídka z dějin španělského filmu po II. světové válce
- Současná slovenská animovaná tvorba – filmová přehlídka uspořádaná ve spolupráci s mezinárodní přehlídkou Bienále animace v Bratislavě a Ateliéru animace Vysoké školy múzických umění v Bratislavě u příležitosti Mezinárodního dne animovaného filmu a Měsíce české a slovenské kulturní vzájemnosti
- Svět knihy ve filmu 2010, Polský institut v Praze – filmová přehlídka „Týden s polskými modernisty“; projekce vybraných filmových adaptací děl polské moderní literatury
- Tolstoj ve filmu – přehlídka filmových adaptací děl klasika světové literatury (zvláštní hudební doprovody Sylvy Smejkalové a občanského sdružení Early Reflections)
- Tuzemské premiéry filmů: *Muž z Londýna* (Béla Tarr, 2007), *Světlo* (Souleymane Cissé, 1987), *Široce otevřené oči* (Chaim Tabakman, 2009), *Věrná kopie* (Abbás Kiarostamí, 2010), *Zvítězit* (Marco Bellocchio, 2009)

- Týden latinskoamerického filmu – II. ročník filmové přehlídky (ve spolupráci s velvyslanectvími latinskoamerických zemí se sídlem v Praze)
- Uvedení filmů významných avantgardních tvůrců: Nathaniel Dorsky, Eve Hellerová, Ken Kobland, Naomi Umanová (ve spolupráci se společností Trust Mutual Understanding)
- Velvyslanectví Albánské republiky v Praze, Studio Fama 62 - Přehlídka albánských filmů
- Velvyslanectví Mexika v Praze: Mexický film 1943 – 1959; filmová přehlídka u příležitosti 200. výročí nezávislosti Mexika
- Velvyslanectví Španělska v Praze, Filмотeca de Catalunya (Filmotéka Katalánska, Barcelona): Od extáze k uchvácení – dějiny španělského experimentálního filmu; filmová přehlídka
- Veselý cirkus – projekce filmů pro nejmenší u příležitosti Mezinárodního dne dětí
- Vzpomínka na dokumentaristu Miro Bernata– pásno filmů k nedožitému 100. výročí narození
- William Lubtchansky – svědek svět(l)a; cyklus filmů u příležitosti úmrtí významného filmového kameramana (†4. května 2010)

K 31. prosinci 2010 spravoval NFA klubotěku 320 filmů, z toho 20 zahraničních. V průběhu roku se v síti filmových klubů uskutečnilo 278 představení, která navštívilo 9 314 diváků.

NFA poskytl filmy ze svých sbírek pro Finále Plzeň, MFF Karlovy Vary, Mezinárodní filmový festival dětí a mládeže ve Zlíně a další domácí filmové festivaly.

NFA rovněž poskytl filmy pro studijní projekce Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze, Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, Filozofických fakult Univerzity Karlovy v Praze, Masarykovy Univerzity v Brně a Palackého univerzity v Olomouci. Filmy pro studijní projekce byly poskytnuty rovněž pro Filmovou akademii Miroslava Ondříčka v Písku, Soukromou vyšší odbornou školu filmovou v Písku a Vyšší odbornou školu filmovou ve Zlíně.

VI. 6. NFA a šíření filmové kultury v zahraničí

Ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR uvedl NFA české filmy v Kodani, Rize, Skopje, ve Washingtonu a Záhřebu.

Ve spolupráci s Českými centry uvedl NFA české filmy v Berlíně, Bruselu, Buenos Aires, Haagu, v Košicích, Londýně, Madridu, Mnichově, v Moskvě, Postupimi, Stockholmu, ve Varšavě a Vídni.

NFA uvedl své filmy ve festivalech v Aisne, Badenu, Banje Luce, Bánské Bystrici, Bialystoku, Bratislavě, Bregentzu, v Curychu, Drážďanech, Dublinu, Gentu, Granadě, v Hamburku, Hirošimě, Krakově, Leedsu, Lisabonu, Locarnu, v Los Angeles, Lucemburku, Lyonu, Marseille, Melbourne, New Yorku, Oslu, v Paříži, Saint Quentinu, Soulu, Taipei, Tallinu a Záhřebu.

Ve spolupráci s členskými archivy FIAF uspořádal NFA projekce svých filmů v Amsterdamu, Barceloně, Bělehradu, Berlíně, Bologni, Frankfurtu nad Mohanem, Helsinkách, v Lausanne, Lisabonu, Londýně, Lucemburku, Lyonu, v Mnichově, Miláně, Moskvě, New Yorku, Paříži, Toulouse, Turíně, ve Vídni a Wiesbadenu.

VI. 7. Spolupráce s tiskem, rozhlasem a televizními společnostmi

S Českou televizí spolupracoval NFA na cyklech Filmů pro pamětníky, Hledání ztraceného času, Osudové okamžiky, Úsměvy a poskytnul materiály k řadě dalších pořadů. Podobné služby poskytoval i TV NOVA, TV PRIMA a dalším televizních stanicím.

VI. 8. Účast NFA na výstavách

V roce 2010 NFA spolupracoval na následujících výstavách:

- *V hlavní roli Vladimír Ráž.* Muzeum Nejdek, 6. 5. – 20. 6. 2010
- *Tvář Karla Hynka Máchy.* Pantheon Národního Muzea v Praze, 7. 5. – 30. 9. 2010
- *TOP ČS režiséři.* Zlín, doprovodný program k 50. Mezinárodnímu festivalu filmů pro děti a mládež, 30. 5. – 6. 6. 2010
- *Karel Hynek Mácha 1810 – 2010.* Památník Národního písemnictví v Praze, 29. 6. – 31. 10. 2010
- *Týdny českého umění a kultury.* Výstava v rámci EXPO 2010, Šanghaj, 4. 9. – 19. 9. 2010
- *Volný čas v komunistickém Československu.* Praha, Prezidium Akademie věd ČR, 12. 9. – 10. 10. 2010
- *Pražské výletní restaurace.* Muzeum hlavního města Prahy, 22. 9. 2010 – 20. 3. 2011
- *Historie budovy Masarykovy koleje.* České vysoké učení technické v Praze, 1. 10. – 30. 11. 2010
- *Staré pověsti české.* Národní muzeum v Praze, 1. 10. 2010 – 31. 3. 2011
- *Ano, Masaryk.* Putovní výstava po zastupitelských úřadech ČR a Českých centrech v zahraničí, zahájeno 1. 10. 2010
- *Nezapomenutelná Ema Destinová.* Brno, Letohrádek Mitrovských, 23. 10. 2010 – 6. 1. 2011

- *Kamil Lhoták čili Útěcha z techniky*. Moravská galerie v Brně, 3. 12. 2010 – 3. 4. 2011
NFA rovněž poskytl materiály pro stálé expozice Galerie hlavního města Prahy (Bílková vila), Krkonošského muzea v Jilemnici, Husitského muzea v Táboře a Muzea Vysočiny v Jihlavě (Sín slávy jihlavského hokejového klubu HC Dukla Jihlava).

VII. Knihovna NFA

Knihovna Národního filmového archivu je specializovanou knihovnou, svým fondem a sbírkami představuje nejširší informační základnu odborné filmové literatury v České republice. V roce 2010 plnila knihovna NFA následující činnosti: akvizice, zpracování fondu, zajišťování výpůjční činnosti, rešeršní, bibliografická a informační činnost, organizace, správa a ochrana knihovního fondu, správa informačního systému knihovny, kooperace s dalšími institucemi.

VII. 1 Akvizice

Doplňování knihovního fondu české provenience bylo zajišťováno průběžně na základě nakladatelských plánů, sledování české filmové produkce a filmových akcí, osobních doporučení a kontaktů. Nákup zahraničních publikací byl sladěn s profilem fondu a vycházel z potřeb a doporučení filmových historiků a vědců. Řada publikací a scénářů byla získána darem z řad odborné veřejnosti, od zahraničních filmových korporací a českých filmových produkcí a dále nákupem prostřednictvím nákupní komise NFA. Do sbírky filmových scénářů se podařilo získat tyto tituly³: *Bastardi* (TS); *Dešťová víla* (TS); *Dvojka* (TS); *Grandhotel* (TS); *Hlava-ruce-srdce* (TS); *Jánošík* (TS); *Kawasakiho růže* (TS); *Kuky se vrací* (TS); *Lištičky* (TS); *Mamas & Papas* (TS); *Na vlastní nebezpečí* (TS); *Největší z Čechů* (TS); *Nestyda* (TS); *Občanský průkaz* (TS); *Pamětnice* (TS); *Pouta* (TS); *Přežít svůj život* (TS); *Případ nevěrné Kláry* (TS); *Protector* (LS 9. verze, LS 4. verze, LS 3. verze); *Stínu neutčeš* (TS); *3 sezony v pekle* (TS); *Taková normální rodinka* (TS); *Zemský ráj to napohled* (TS).

V denní evidenci seriálů (časopisy a denní tisk) bylo přijato na 3 598 exemplářů čísel periodik, včetně zajištění dobropisů a reklamací nedodaných čísel. Na rok 2011 bylo vypracováno předplatné na zahraniční a české seriály. Knihovna NFA nemá právo povinného výtisku, děkuje tedy všem, kteří pomáhali v roce 2010 rozšiřovat její fondy.

³ LS = literární scénář; TS = technický scénář.

VII. 2 Knihovní fond a sbírky – přírůstky v roce 2010

Fond knih a seriálů	1 753
Sbírka scénářů	65
Sbírka separátů	1 043
Sbírka mikrodokumentů	36
Sbírka CD ROM/DVD	37
Celkem	2 934

VII. 3 Zpracování fondu

Statistika záznamů a struktura databází knihovny NFA

Databáze KATALOG	přírůstek 2010
Knižní fond	2 947
Souborné záznamy periodik	104
Svázané ročníky periodik	856
Jednotlivá čísla periodik	2 952
Sbírka scénářů	59
Sbírka separátů	843
Mikrodokumenty	8
CD-ROM a DVD	26
Články a statě	4 025
Celkem	11 820

Databáze AUTORITY	přírůstek 2010
Personálie	2 363
Filmy	1 986
Akce	275
Korporace	393
Geografická hesla	45
Formální deskriptory	2
Celkem	5 064

Jmenná a věcná katalogizace a analytický popis⁴ dokumentů probíhaly v souladu s doporučenými knihovnickými standardy⁵. Výsledky zpracování – katalogizační, bibliografické a faktografické záznamy – tvoří databáze KATALOG a AUTORITY, které

⁴ Jmenný a věcný popis obsahově, nikoliv fyzicky samostatných částí dokumentů, které jsou při bibliografické identifikaci nebo vyhledávání závislé na zdrojovém dokumentu. Výsledkem je analytický záznam.

⁵ Katalogizační pravidla AACR2, druhé vydání 1988, dodatky 1993 a interpretace; formát záznamu UNIMARC (strojově čitelný formát usnadňující výměnu bibliografických dat); bibliografický popis ISBD(G) - všeobecný mezinárodní standardní bibliografický popis.

jsou veřejně přístupné v on-line katalogu <http://arl.nfa.cz>⁶ knihovny, v interní síti ve studovně knihovny a na všech pracovištích NFA. Spolu se zpracováním nových přírůstků fondu včetně jeho evidence⁷ a denní evidence periodik pokračovala retrospektivní katalogizace⁸ fondu knih a periodik (celkem zpracováno 57,7 % fondu) a byla dokončena rekatalogizace sbírky separátů filmů (celkem zpracováno 100 % sbírky).

Analyticky byla zpracována tato periodika: Cinema č. 12/2009, č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12/2010; Cinepur č. 67, 68, 69, 70, 71 a 72/2010; Divadelní noviny č. 20, 21, 22/2009, a č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21/2010; Film a doba č. 3-4/2009 a 1 a 2-3/2010; Filmový přehled č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12/2010, Iluminace č. 4/2009 a č. 1, 2 a 3/2010; Instinkt extra č. 6/2010; Labyrint revue č. 25-26/2009; Rozrazil č. 30, 31, 32 a 33/2010; Synchron č. 1, 2, 3, 4 a 5/2010; Xantypa č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12/2010 a příloha Vancouver 2010; Živel 30/2009. Dále jako dlouhodobá retrospektiva analytického zpracování Filmového přehledu byla zpracována č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22-23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31-32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39-40, 41-42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49-50 rejstřík a 51-52 rejstřík/1976 a č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 a 15-16, 17, 18, 19, 20, 21, 22-23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33-34, 35-36, 37-38, 39-40, 41-42, 43-44, 45-46, 47-48, 49-50 a 51-52/1975, časopisu Synchron č. 1, 2, 3, 4, 5-6 /2008, č. 1, 2, 3, 4, 5, 6/2007, č. 1, 2, 3, 4, 5, 6/2006, č. 1, 2, 3, 4, 5, 6/2005 a č. 1 a 2 ročníku 2004. Z denního tisku vybrala výstřižková služba knihovny na 3 300 článků s filmovou tematikou, které zakomponovala do sbírky separátů a vytvořila 518 nových separátů.

VII. 4 Výpůjční protokol a služby

Knihovna NFA zajistila provoz pro veřejnost 50 týdnů v roce (út, čt, 9-12 hod. a 13-17 hod.; pá 9-12 hod.) – celkem bylo otevřeno 829 hodin. On-line katalog knihovny a další zdroje byly k dispozici veřejnosti a registrovaným uživatelům nepřetržitě po celý rok. Přeprava požadovaných dokumentů z depozitáře byla zajištěna pravidelně jednou týdně.

⁶ On-line katalog = veřejně dostupný on-line katalog určený uživatelům knihovny. Kromě vlastního vyhledávání záznamů dokumentů zpřístupňuje řadu dalších služeb, např. umožňuje správu uživatelského konta prostřednictvím terminálu na vzdáleném místě.

⁷ Přidělení přírůstkového čísla, signatury, čárového kódu v rámci konkrétní sbírky, určení lokace a dislokace – místa uložení knihovní jednotky a dalších služebních údajů.

⁸ Opětné zkatalogizování dokumentů metodou de visu ("s knihou v ruce"). Nově vzniklé katalogizační záznamy nahrazují dříve pořízené záznamy, nevyhovující novým potřebám z hlediska požadavků na formát, rozsah, obsah záznamů a služby knihovny.

Statistika návštěvnosti knihovny a výpůjček v roce 2010

Počet registrovaných čtenářů		795
Fyzické návštěvy		2 198
Virtuální návštěvy:	Celkem	48 539
	Návštěvnost webu knihovny	12 350
	Návštěvnost on-line katalogu knihovny	19 194
	Návštěvnost digitální knihovny Kramerius	10 442
	Návštěvnost databází FIO	4 802
	Návštěvnost databází FIAF	1 160
	Návštěvnost databází EBSCO	591
Výpůjčky celkem:	Celkem	5 322
	Výpůjčky absenční	827
	Výpůjčky presenční	4 495
Meziknihovní výpůjční služba (MVS)		7
Zpřístupněné fulltexty		332
Zpřístupněné abstrakty		3 052
On-line informační služby		157
Upomínky		143

VII. 5 Rešeršní, bibliografická a informační činnost

Pracovníci knihovny zajistili rešeršní, bibliografickou a informační činnost dle požadavků. Při své práci využívali vlastní informační zdroje NFA a licencované zahraniční zdroje: Film Index International (FII), American Film Institute Catalog (AFIC), The FIAF International FilmArchive Database Plus (FIAF), Film and Television Literature Index with Full Text (FTLI) a databáze EBSCO. Dále se pracovníci knihovny podíleli se na konkrétních edičních projektech Národního filmového archivu. Pro Filmovou ročenku 2009 sestavili Bibliografii filmové literatury a Adresář českých filmových periodik. Pro Iluminaci č.1/2010, č. 2/2010 a č. 3/2010 sestavili Výběr novinek z fondu knihovny NFA. Pro Filmový přehled č. 8/2010 sestavili soupis filmové literatury. Byly dokončeny práce na katalogu Český hraný film 1981-1993 VI. (scénáře, ceny, článková bibliografie ze zahraničního tisku, literatura). Pracovníci knihovny dále zajistili Týdenní monitoring zpráv ČTK a materiály pro knižní výstavky ve foyer kina Ponrepo k výročí filmových tvůrců. Pro FIAF sestavili Bibliografii publikační činnosti NFA za rok 2009. V knihovně proběhly dvě informační lekce pro studenty Univerzity Karlovy v Praze. V rámci Světového dne audiovizuálního dědictví byl v knihovně Den otevřených dveří s výstavkou filmové literatury a přednáškou o knihovně.

VII. 6 Organizace, správa a ochrana fondu

Byla provedena kompletace ročníků periodik za rok 2009 a dalších titulů k vazbě. Z důvodu nedostatku úložného prostoru pro sbírky proběhl pravidelný přesun fondu z Konviktu do depozitáře na Hradištku a kontrola lokací. Probíhala průběžně správa fondu v depozitáři, správa příručky ve studovně a skladu v Konviktu.

Většina fondu (cca 85%) je uložena v depozitáři v kompaktních regálech ve vhodných skladovacích prostorách z hlediska vlhkosti, teploty a čistoty vzduchu. V roce 2010 bylo ke svázání⁹ předáno 90 svazků (z toho 56 svazků periodik, 26 scénářů a 8 knih). Dalším rokem pokračoval *Projekt knihovny NFA na ochranu ohrožených dokumentů a jejich zpřístupnění na nových nosičích* hrazený výhradně z finančních prostředků NFA. Digitalizace a tvorba OCR¹⁰ byly zajištěny smluvně na odborném pracovišti Elsyst Engineering Vyškov. NFA v roce 2010 zajistil digitalizaci a mikrofilmování chybějících stran časopisu *Film a doba* a OCR ročníků 1955-1999 – celkem 28 251 stran. Po digitalizaci a mikrofilmování jsou materiály přístupné v podobě uživatelských kopií mikrofilmů a v podobě digitální knihovny¹¹. Originální negativy jsou uchovány ve vhodných skladovacích podmínkách. Externě pokračovaly práce na restaurování vazeb a papíru poškozených českých filmových periodik a knih, restaurováno bylo 36 svazků.

VII. 7 Informační systém knihovny a jeho správa

Pravidelně probíhala správa informačního systému knihovny, zálohování dat knihovny a kontrola log souborů. V letních měsících roku 2010 byly nainstalovány nové verze klienta knihovního systému ARL. Průběžně byly aktualizovány webové stránky knihovny. Digitální knihovna NFA pracuje ve vylepšené verzi 3.3.1 s fulltextovým vyhledáváním.

VII. 8 Kooperace, programy a projekty knihovny a další činnost

Knihovna NFA vyexportovala 1 475 záznamů článků z filmového tisku do České článkové bibliografie v rámci národního kooperačního systému KOSABI. Dále proběhla

⁹ Knihovní vazba - vazba knihy určené pro užívání ve veřejných knihovnách. Jejím účelem je zajistit maximální trvanlivost a funkčnost knihovní jednotky bez ohledu na výtvarnou kvalitu vazby. Nahrazuje původní nakladatelskou vazbu, opatřují se jí rovněž brožované knihy nebo ročníky časopisů a novin.

¹⁰ OCR neboli optické rozpoznávání znaků (z anglického *Optical Character Recognition*)

¹¹ Digitální knihovna - integrovaný systém zahrnující soubor elektronických informačních zdrojů a služeb umožňující získávání, zpracovávání, vyhledávání a využívání informací v tomto systému uložených. Digitální knihovny jsou zpřístupňovány prostřednictvím počítačových sítí. Účelem budování digitální knihovny je poskytnout uživatelům možnost jednotného přístupu k digitálním anebo digitalizovaným dokumentům, případně i k sekundárním informacím o tištěných primárních zdrojích, uložených ve fondu knihovny.

aktualizace titulů odebíraných zahraničních periodik v roce 2009 pro Souborný katalog seriálů České republiky.

Knihovna NFA se jako člen konsorcia zapojila do dvou projektů programu INFOZ, jejichž předmětem je pokračování zpřístupnění licencovaných filmových a společenských databází na léta 2010 - 2011. Jedná se o projekty VZ090006 - *Národní knihovna ČR - zabezpečení elektronických informačních zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace* a VZ9013 - *Internetové informační zdroje pro výzkum v oboru filmových studií*.

V Praze dne 25. února 2011

Vladimír Opěla, v.r.
ředitel Národního filmového archivu